

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rjks overheid.nl

Onze referentie
25460744

Bijlagen

Datum 16 september 2020
Betreft Beleidsreactie onderzoek naar internationale herkenbaarheid van
benaming en titulatuur in het hbo

Sinds 2014 mogen hogescholen naast universiteiten de graadtoevoeging 'of Arts' en 'of Science' verlenen.¹ De gelijkschakeling is destijds ingevoerd, om de titulatuur in het hbo meer (internationaal) herkenbaar te maken. Naar aanleiding van de harmonisatie van graadtoevoegingen is een evaluatie toegezegd² waarin ook aandacht zal zijn voor de positionering van hogescholen in het buitenland met de introductie van de term 'University of Applied Sciences' en voor de herkenbaarheid van de term lector in het buitenland.³ Ten behoeve van deze evaluatie heb ik Dialogic de opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar de internationale herkenbaarheid van benamingen en titulatuur in het hbo. Het onderzoek heb ik op 26 juni jl. aan uw Kamer aangeboden. Hierbij zend ik u, zoals toegezegd, mijn beleidsreactie.

Beleidsreactie

Harmonisatie graadtoevoegingen

Nederland kent een binair hoger onderwijsstelsel in tegenstelling tot veel andere landen. Dit betekent dat het hoger onderwijs wordt verzorgd door hogescholen (praktijkgerichte opleidingen) en universiteiten (theoretisch georiënteerde opleidingen). Ons binaire stelsel draagt bij aan een ruim en gevarieerd aanbod, dat aansluit bij de verschillende kwaliteiten en behoeften van studenten, en bij de behoefte van de arbeidsmarkt. Bij de invoering van de bachelor-masterstructuur (2002), heeft Nederland er destijds voor gekozen om het onderscheid tussen universiteiten en hogescholen te handhaven in de titulatuur door het gebruik van de toevoegingen 'of science' en 'of arts' voor te behouden aan universiteiten. Uit het onderzoek komt naar voren dat het gebruik van niet-standaard graadtoevoegingen voor de harmonisatie bij hbo-studenten en hbo-afgestudeerden er in een aantal gevallen toe heeft geleid dat men belemmeringen heeft ervaren in de internationale mobiliteit.

In 2014 zijn de graadtoevoegingen geharmoniseerd, zodat (alsnog) aangesloten werd bij wat in internationale context gebruikelijk is. Uit het onderzoek blijkt dat het de uitleg van de in Nederland behaalde diploma's vergemakkelijkt, de herkenbaarheid van graden bij buitenlandse studenten is door de gelijkstelling zichtbaar toegenomen. Ook blijkt dat het gebruik van de standaard

¹ Artikel 7.10a WHW.

² Eerste Kamer, vergaderjaar 2012-2013, nr. 34 (T01763).

³ Eerste Kamer, vergaderjaar 2016-2017, nr. 19 (T02420).

graadtoevoegingen 'of arts' en 'of science' in het hbo heeft geleid tot betere communicatie naar het buitenland (studenten, ouders en buitenlandse instellingen). Dialogic stelt verder dat de communicatie over de verandering in de graadtoevoegingen in het hbo niet op een duidelijke en eenduidige manier heeft plaatsgevonden. Het invoeringsproces had beter en sneller uitgevoerd kunnen worden. De harmonisatie heeft geen effect gehad op de instroom van buitenlandse studenten en nauwelijks effect gehad op het aantal Nederlandse studenten dat tijdens of na hun hbo-opleiding naar het buitenland is gemigreerd. De onderzoekers geven aan dat andere factoren hierbij een grotere rol spelen, zoals het curriculum en de inhoud van de vakken. Het onderzoek laat bovendien zien dat het voor een groot deel van de Nederlandse bevolking onduidelijk is welke onderwijsinstelling welke graadtoevoegingen mag verlenen. De gelijkstelling heeft hier volgens hen niet of nauwelijks invloed op gehad.

Positionering hogescholen en lectoren

Uit het onderzoek komt naar voren dat het gebruik van de benaming 'University of Applied Sciences' (UAS) effect heeft op de internationale positionering van hogescholen. Binnen Europa wordt de benaming UAS steeds meer gebruikt en is de benaming, althans onder internationaliseringsmedewerkers van onderwijsinstellingen, inmiddels gemeengoed geworden. Voor de (h)erkenning in andere landen zit de meerwaarde vooral in de term 'university', die hogescholen in Nederland en het buitenland mogen gebruiken als onderdeel van hun naamgeving. Immers, deze term wordt gebruikt in alle landen. De meerwaarde van de benaming UAS speelt vooral bij het aangaan van samenwerkingen met buitenlandse hoger onderwijsinstellingen. Zo heeft de brede introductie van UAS bijgedragen aan het sneller tot stand komen van internationale samenwerkingen. Het is goed te vernemen dat de invoering van de term 'University of Applied Sciences' zijn vruchten afwerpt.

De benaming van lectoren in het buitenland is ook onderzocht. Het onderzoek toont aan dat de term lector internationaal geen gangbare benaming is. Desalniettemin blijken lectoren weinig problemen te ervaren ten aanzien van hun positionering in het buitenland. Immers, internationaal is de staat van dienst van de instelling (of onderzoeksgroep) als geheel, en van de lector als individuele onderzoeker belangrijker dan de aanspreektitel die men hanteert. Daarnaast kiest ongeveer de helft van de lectoren ervoor om zich in het buitenland professor met de toevoeging 'of applied sciences' of 'at a University of Applied Sciences' te noemen in plaats van lector.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek dat is uitgevoerd door Dialogic zie ik geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in beleid en wet- en regelgeving ten aanzien van de onderzochte onderwerpen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven